

INFOBLAD AGRARIËRS

> NAJAAR 2022

**ONDERHOUD REGIONALE
WATERKERINGEN**

**NIEUW DAGELIJKS
BESTUURSLID
FRANK JORNA**

**OPGEBRUIKTERMIJN
SPUITDOPPEN BEKEND**

INHOUD

03	Infoblad gaat digitaal	08	Nieuw dagelijks bestuurslid Frank Jorna
04	Inspectie waterkeringen bij aanhoudende droogte	10	Opgebruiktermijn spuitdoppen bekend na verlopen van de vervaldatum
06	We verwijderen bomen en struiken op regionale waterkeringen		

COLOFON

WETTERSKIP FRYSLÂN
Postbus 36 | 8900 AA Leeuwarden
T 058 - 292 22 22
info@wetterskipfryslan.nl
wetterskip.nl

Infoblad Agrariërs | najaar 2022, nummer 27 |
Infoblad Agrariërs is het informatieblad van Wetterskip Fryslân voor alle agrariërs in Fryslân en het Groninger Westerkwartier | oplage: 5.120 | teksten: Wetterskip Fryslân | eindredactie: team communicatie | vormgeving & opmaak: GH+O communicatie, Leeuwarden | fotografie: Wetterskip Fryslân, Daniël Hartog, eigen medewerkers | druk: Grafische groep van der Eems, Easterein

PRIVACYVERKLARING INFOBLAD AGRARIËRS

Elk adres in Fryslân en het Groninger Westerkwartier dat bij ons bekend staat als agrarisch bedrijf, ontvangt het Infoblad Agrariërs. Met het Infoblad informeren we je over wet- en regelgeving van het waterschap die voor jou van belang is. Bij het bedrijf dat de verzending doet, leveren wij voor elk nummer een naam- en adressenlijst aan. Het bedrijf vernietigt deze lijst na gebruik. Wil je geen Infoblad Agrariërs meer ontvangen, meld je dan af door een mail te sturen aan communicatie@wetterskipfryslan.nl.

Je mag jouw gegevens altijd inzien en laten wijzigen of wissen. Ook mag je eisen dat de verwerking van jouw gegevens wordt beperkt en een klacht indienen bij de autoriteit persoonsgegevens. Je mag ook officieel bezwaar maken tegen de verwerking van jouw gegevens. Hiervoor kun je een verzoek indienen bij de functionaris gegevensbescherming (privacy@wetterskipfryslan.nl).

INFOBLAD GAAT DIGITAAL!

Wil je de informatie uit infoblad agrariërs voortaan digitaal ontvangen? Scan dan de QR code en vul alvast je gegevens in. Je kunt je gegevens ook mailen naar communicatie@wetterskipfryslan.nl. Je krijgt 'm dan in het vervolg in je mailbox. Een digitale editie is duurzamer; geen papier, geen inkt, geen vervoer. En we kunnen je sneller informeren over actuele onderwerpen.

Het wilde afgelopen zomer maar niet regenen. Daarom controleerde Wetterskip Fryslân in augustus een deel van haar keringen op droogteschade. Stefan Olie, technisch adviseur regionale en lokale waterkeringen bij Wetterskip Fryslân, vertelt welke inzichten die inspectie opleverde.

Droge of kale plekken in het gras, diepe en minder diepe scheuren: afgelopen zomer kwamen de inspecteurs van Wetterskip Fryslân ze op meerdere regionale waterkeringen tegen. Ruim 500 kilometer aan kering werd gecontroleerd op schade door de aanhoudende droogte. 'Een pittige klus', zegt Stefan Olie, 'maar wel een noodzakelijke. 'Onze waterkeringen zijn van groot belang tegen de bescherming van wateroverlast. Als het lange tijd droog is, kan er schade aan waterkeringen ontstaan, waardoor ze niet meer voldoen aan de randvoorwaarden voor waterkeringen, zoals beschreven in de keur. Dat willen we voorkomen. Dat is waar die inspecties voor bedoeld zijn.'

KAPOTTE GRASMAT

De inspecties werden uitgevoerd door rayonbeheerders en exotenbestrijders van Wetterskip Fryslân. 'Deze deskundige collega's zijn getraind in het inspecteren van keringen. Ze weten precies waar een kering aan moet voldoen.' De grasmat bijvoorbeeld: die moet mooi vol en groen zijn. Het wortelstelsel van het gras speelt namelijk een belangrijke rol in het vasthouden van de buitenste laag van de dijk. Ook scheuren zien de inspecteurs liever niet: die kunnen, als ze erg diep worden, de stevigheid van een kering beïnvloeden.

ONDER TOEZICHT

Stefan vertelt dat bij de inspecties afgelopen zomer op 107 locaties in meer of minder mate schade, zoals die kapotte grasmat of scheuren, werd aangetroffen. Daarvan werden 19 locaties als 'slecht' bestempeld en 2 als 'risicovol'. Uiteindelijk werd op 1 locatie de schade hersteld en werd 1 locatie onder toezicht gesteld. 'Die locatie hebben we een tijdlang extra in de gaten gehouden, maar uiteindelijk bleek het nog niet nodig om daar extra maatregelen te nemen. Onze ervaring is dat de meeste kleine schades

vanzelf herstellen als het weer gaat regenen. Diepere scheuren niet: hoewel ze aan de bovenkant dicht lijken, blijven ze dieper in de waterkering altijd aanwezig.'

TOEKOMSTBESTENDIGE KERINGEN

De informatie uit de inspectieronde wordt niet alleen gebruikt om de schade in kaart te brengen, vertelt de technisch adviseur. 'Door de gevolgen van klimaatverandering zullen we vaker te maken krijgen met lange perioden van droogte. Daarom gebruiken we de inzichten van de inspectie ook om onze keringen toekomstbestendig te maken. Zo viel ons op dat veel scheuren waren ontstaan op plekken waar het gras erg kort was gemaaid of afgegeten door vee. We onderzoeken nu hoe we daarop kunnen inspelen, bijvoorbeeld met een andere manier van beheer en onderhoud.'

'Veel scheuren waren ontstaan op plekken waar het gras erg kort was'

DRONES OF VliegTUIG

Ook wordt gekeken naar de manier waarop de inspecties worden uitgevoerd. 'We inspecteren keringen nu al wandelend over de kering, met het blote oog. Dat is arbeidsintensief, zeker als je bedenkt dat een neerslagtekort vrijwel altijd samenvalt met de vakantieperiode, waarin onze bezetting minder hoog is. Dat, én de wetenschap dat perioden van droogte vaker zullen voorkomen, zorgt ervoor dat we onderzoeken of we in de toekomst misschien drones of een vliegtuig kunnen inzetten voor deze klus.'

VEILIGHEID

Stefan sluit af door te benadrukken dat op geen van de locaties waar schade werd geconstateerd, de veiligheid in het geding is geweest. 'De schades waren nog oppervlakkig en hadden geen of nauwelijks invloed op de stevigheid van de kering. Juist doordat we tijdig inspecteren, weten we steeds hoe onze waterkeringen ervoor staan en kunnen we onveilige situaties voorkomen.'

INSPECTIE WATERKERINGEN BIJ AANHOUDENDE DROOGTE

'DOOR TIJDIG TE INSPECTEREN, VOORKOMEN WE ONVEILIGE SITUATIES'

WE VERWIJDEREN BOMEN EN STRUIKEN OP REGIONALE WATERKERINGEN

Wetterskip Fryslân beheert 2000 kilometer aan polderdijken en 1450 kilometer waterkeringen van het type hoge grond. Deze waterkeringen moeten bij storm en hoog water voorkomen dat het achterland overstroomt. Zeker nu het klimaat verandert en we vaker extremer weer hebben, moet de waterkering in goede conditie blijven.

Een goede waterkering bestaat uit grond met daarop een stevige grasmatt. Bomen of struiken verzwakken de kering en zijn daarom in principe niet toegestaan. Een omgewaaide boom kan de waterkering flink beschadigen. En struiken belemmeren het zicht op de kwaliteit van de waterkering. Ook onttrekken de wortelstelsels van bomen en struiken water. Dit kan in droge perioden eerder tot scheuren in de kering leiden.

BUITENGEWOON ONDERHOUD

Op een deel van onze waterkeringen staan vanuit het verleden nog bomen, struiken of soortgelijke begroeiing. Vaak is deze begroeiing spontaan ontstaan en soms door een (voormalig) grondeigenaar of beheerder geplant. In het verleden werd daar minder strikt op toegezien. Wetterskip Fryslân voert daarom eenmalig buitengewoon onderhoud uit. We verwijderen bomen en struiken die een risico vormen op alle regionale waterkeringen. En herstellen daarna de grasmatt. De afgelopen jaren hebben we in een eerste ronde al een flink deel gedaan. In een tweede en laatste ronde doen we dit jaar het zuidoosten van ons beheergebied. In 2023 het noorden en in 2024 het zuidwesten.

HOU DE KERING IN GOEDE STAAT

Na het buitengewoon onderhoud door Wetterskip Fryslân is het de verantwoordelijkheid van de grondeigenaar om de waterkering in goede staat te houden. Dat betekent dat je als grondeigenaar zorgt voor een goede grasmatt en begroeiing en rommel verwijdert. Deze onderhoudsplicht is geregeld in de keur van ons waterschap. Op www.wetterskipfryslan.nl/kadeschouw zie je welke waterkering je moet onderhouden en wat

onderhoudsplicht inhoudt. Onder het gewoon onderhoud valt ook de zorg om de houtige begroeiingen vroegtijdig te verwijderen of te snoeien.

SCHOUW

Eén keer per jaar voert Wetterskip Fryslân een algehele inspectie uit van de waterkeringen. Dan kijken medewerkers van het waterschap of de kering in goede staat is en of je als eigenaar het onderhoud hebt uitgevoerd. Dit heet de schouw. Is er achterstallig onderhoud dan krijg je een brief met het verzoek dit binnen twee maanden te herstellen. Ook buiten de schouwperiode van januari en februari houden onze rayonbeheerders toezicht op de staat van het gewoon onderhoud op de waterkeringen.

Groot onderhoud, zoals ophoging, versterking of grote reparaties, is altijd een taak van het waterschap. Hiervoor kunt je ons bellen.

WANNEER MAG EEN BOOM BLIJVEN STAAN?

Wij vragen voor het kappen van bomen een kapvergunning aan. Ook zorgen we zo nodig voor de vereiste melding of ontheffing op de wet Natuurbescherming. In enkele gevallen kan een boom blijven staan. Dat geldt alleen als de kruin van de waterkering voldoende breed is (minimaal 5 meter) en als het resterende deel van de kering voldoende waterkerend blijft, mocht de boom omwaaien. We bekijken per situatie wat wel en niet kan.

Of een boom kan blijven staan is maatwerk. Belangrijke aspecten hierbij zijn; locatie (bereikbaarheid), de diepte van de achtergelegen polder, de hoogte van de boom en de omvang van het wortelstelsel. Daarom geldt ook voor bomen op een waterkering een vergunningplicht.

Frank Jorna is geboren en getogen in de Greidhoeke, in Easterwierrum om precies te zijn. Na zijn studie in Wageningen (dierwetenschappen) werkte hij jaren in ‘het Westen’. Maar het Friese bloed kruipt toch waar het niet gaan kan. Hij woont en werkt nu zo’n tien jaar weer in Fryslân. Samen met zijn broer heeft hij een melkveehouderij met zo’n 180 melkkoeien. Jorna was jarenlang algemeen bestuurslid en sinds een half jaar maakt hij deel uit van het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. ‘De agrarische én bestuurlijke wereld liggen me aan het hart. En waar kun je dat beter combineren dan bij het waterschap.’

NIEUW DAGELIJKS BESTUURSLID FRANK JORNA: ‘ALS DAGELIJKS BESTUURDER ZIE IK NU DE HELE IJSBERG’

Tot voor kort werkte Frank Jorna als manager bij de Dairy Campus in Leeuwarden, het onderzoek- en praktijkcentrum voor de melkveehouderij en de zuivelketen van Wageningen Universiteit. Een drukke baan die hij combineerde met zijn melkveebedrijf én het bestuurlijke. Nu werkt hij fulltime als dagelijks bestuurslid. Jorna vervult de geborgde zetel ‘ongebouwd’, wat betekent dat hij de agrarische sector vertegenwoordigt. Zijn portefeuille behelst onder andere het watersysteembeheer in landelijk

gebied. Vanzelfsprekend spelen daar veel agrarische zaken. Van verschillende gebiedsprocessen, peilbeheer en verzilting tot biodiversiteit en Natuer mei de Mienskip. ‘Ook hou ik me bezig met bodemdaling, als gevolg van gas, zout en natuurlijk veenoxidatie. Met daarbij de uitvoering van het veenweidebeleid. Dit is een veelomvattend dossier. Súdwest is mijn aandachtsgebied.’

GOED LUISTEREN

Omdat hij al een aantal jaren in het algemeen bestuur zat, dacht Jorna

dat hij wel veel wist van de spelende onderwerpen. ‘Als dagelijks bestuurslid merk ik nu dat dat maar het topje was. En nu zie ik de hele ijsberg. We staan als waterschap voor grote opgaven. We werken steeds meer samen met andere overheden, organisaties én inwoners aan complexe dossiers. Bijvoorbeeld de veenweidekwestie. Dan is het van groot belang om in verbinding te blijven, goed te luisteren en soms ook moeilijke keuzes te maken.’ Hij heeft zich terdege moeten verdiepen zijn dossiers over het

watersysteembeheer in landelijk gebied. ‘De collegialiteit van Wetterskippers heeft me daarbij goed geholpen. We hebben hier heel veel kennis in huis. Ik heb veel gepraat met en vooral geluisterd naar collega’s over de inhoud van de dossiers. Zo was ik redelijk vlot op ‘vlieghoogte’ en heb ik mijn draai daarin wel gevonden.’

VERKIESBAAR STELLEN

Volgend voorjaar zijn er waterschapsverkiezingen. Het is nog even afwachten wat er gebeurt

met de geborgde zetels. Want daar is in Den Haag nog volop discussie over. Maar als het aan Frank Jorna ligt, gaat hij door. ‘Het moet je natuurlijk gegund worden, maar ik wil dit graag blijven doen. Dus ik ga me zeker verkiesbaar stellen.’ En wat kunnen de agrariërs van hem verwachten? Een nuchtere Fries die oog heeft voor wat er leeft in het landelijke gebied en tegelijkertijd verbinding zoekt met de mienskip in de bredere zin.

OPGEBRUIKTERMIJN SPUITDOPPEN BEKEND NA VERLOPEN VAN DE VERVALDATUM

IN DE LIJST MET DRIFTREDUCERENDE SPUITDOPPEN (DRD-LIJST) ZIJN SPUITDOPPEN INGEDEELD IN DRIFT-REDUCTIE-KLASSEN (DRD-KLASSEN). VOOR IEDERE SPUITDOP IS IN DE LIJST EEN VERVALDATUM OPGENOMEN. DE INDELING VAN SPUITDOPPEN IN DRD-KLASSEN HEEFT EEN GELDIGHEIDSTERMIJN VAN 5 JAAR.

De geldigheidstermijn van 5 jaar voor de DRD-indeling is vastgelegd in het 'Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van spuitdoppen voor neerwaartse en op- en zijwaartse bespuiting'. De reden voor het hanteren van deze geldigheidstermijn is dat door doorontwikkeling van spuitdoppen of door slijtage of vervanging van de mal waarmee spuitdoppen worden geproduceerd, specificaties van een spuitdop kunnen veranderen waardoor mogelijk niet meer aan de eisen voor drift wordt voldaan.

MEER WETEN?

Meer informatie over driftreductie vind je op de Helpdesk Water – www.helpdeskwater.nl – Klik op emissiebeheer, dan op agrarisch en tot slot op open teelt. Hier staan ook de DRD- en DRT-lijsten. Heb je vragen? Neem dan contact op met Marit Houtsma, milieu-inspecteur bij Wetterskip Fryslân (telefoon 058 -292 20 63).

OPGEBRUIKTERMIJN SPUITDOPPEN EN BETEKENIS VOOR AGRARISCHE ONDERNEMER

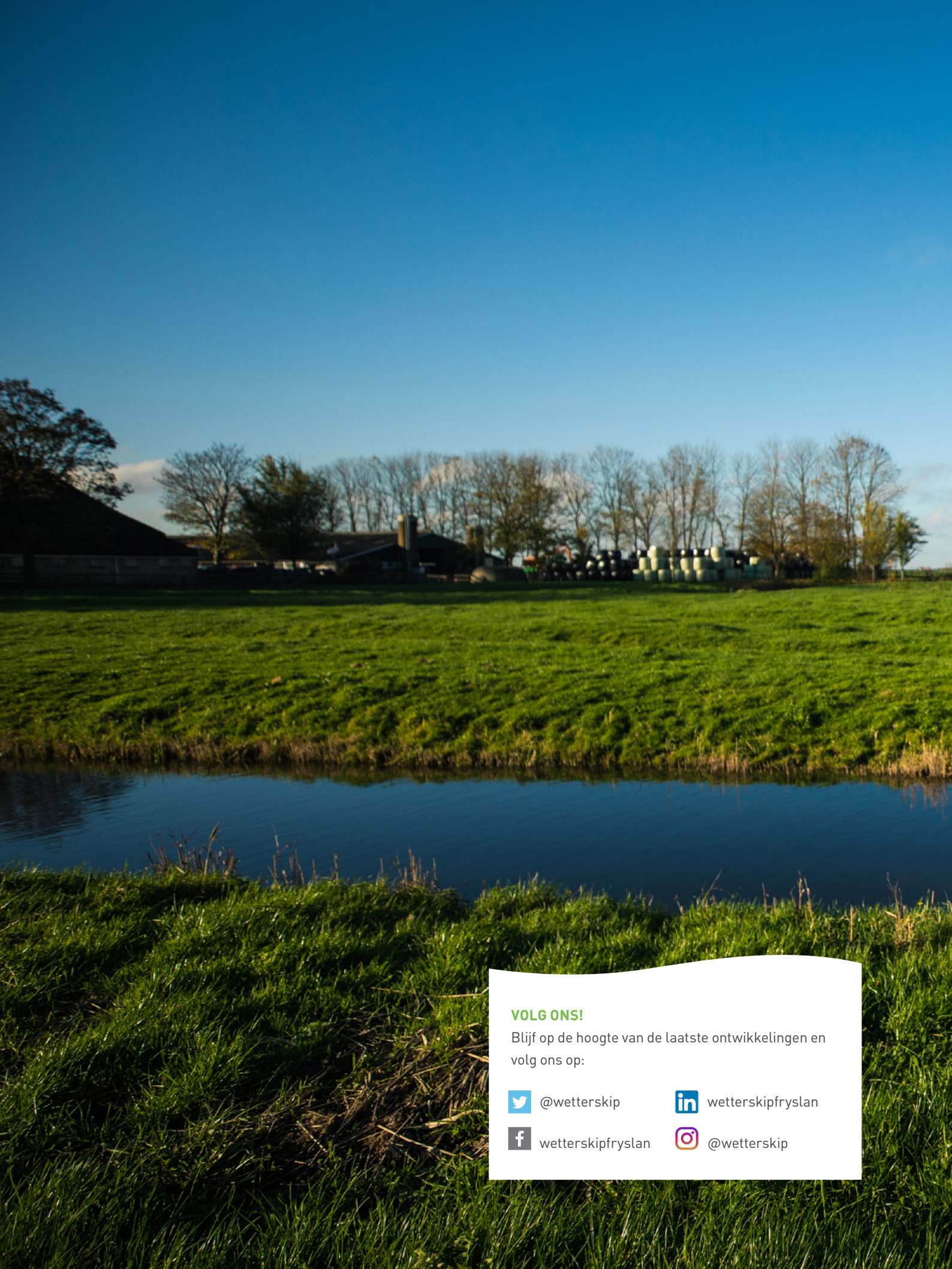
Spuitdoppen worden door ondernemers niet jaarlijks vervangen. Het agrarisch bedrijfsleven heeft daarom gevraagd om een opgebruikstermijn voor spuitdoppen na het verlopen van de vervaldatum. In het Bestuurlijk Overleg Open Teelt en veehouderij (BOOT-overleg) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het hanteren van een opgebruikstermijn.

Na het verlopen van de vervaldatum voor de DRD-indeling van een spuitdop is de opgebruikstermijn:

- 2 jaar > blijkt uit onderzoek dat de spuitdop niet meer voldoet? Dan krijgt de spuitdop een opgebruikstermijn van 2 jaar na de vervaldatum waarin een agrarische ondernemer de spuitdop nog mag gebruiken.
- 5 jaar > is er geen volledig onderzoek of geen aanvraag voor verlenging van de indeling in DRD-klassen van de spuitdop ingediend? Dan krijgt de spuitdop een opgebruikstermijn van 5 jaar na de vervaldatum waarin een agrarische ondernemer de spuitdop nog mag gebruiken.

Voorwaarde voor de opgebruikstermijn van 2 en 5 jaar is dat de spuitdoppen zijn aangeschaft vóór de vervaldatum én de ondernemer dit kan aantonen bij een controle. De opgebruikstermijn wordt opgenomen in de tabellen met spuitdoppen in de DRD-lijst.

VOLG ONS!

Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en volg ons op:

@wetterskip

wetterskipfryslan

wetterskipfryslan

@wetterskip